

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej... K 84—
za pol leta " " " " K 42—
za četrt leta " " " " K 21—
za en mesec " " " " K 7—
za inozemstvo celoletno K 95—
za Sobotna izdaja: —
za celo leto " " " " K 15—
za inozemstvo " " " " K 20—

SLOVENE

===== Inserati =====
Enostopna pettirista (30 mm
široka in 3 mm visoka ali nj
prostor)
za enkrat . . . po K 1-20
uradni ranglani . . . po K 1-30
Pri naročilu nad 10 objav
popust.
Najmanjši oglas 50/30 mm K 4—
===== Poslano: =====
Enostopna pettirista K 3—
lahaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku
ob 8. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 80, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun politne hran.
Ljubljanske št. 890 za naročnino in št. 349 za oglaš.
avizir. in deške 24.797, ogr. 28.511, bonn.-hero. 7583.

Osem glasov.

Naša vlada je dobila pri prvem gla-
sovanju osem glasov večine; nič več in nič
manj. Vse države, ki so morale prenesti
nesrečo vojske, se trudijo, da ustvarijo
močne vlade, da pritegnejo vse sloje in
stranke k aktivnemu sodelovanju v držav-
nem življenju, da zberejo moči v svrhu
poprave težkih škod, ki so jih pustila
prejšnja leta. Naša vlada je najizrazitejša
strankarska vlada in je dobila osem gla-
sov večine. V nobenem parlamentu ni vla-
de, ki bi bila dovolj lahkomišelna, da bi si
dovolila tako diletantsko dejanje — mi jo
imamo. Nobena stranka bi se ne drznila
na ta način dokazovati svetu, da so raz-
mere pri nas obupno neredne, da ni v dr-
žavi niti toliko centripetalnih sil, kolikor
jih je treba, da se ustvari vsaj deloma za-
življenje sposobna vlada — zveza demo-
kratov in socialistov se je lotila tega sra-
motnega dokazovanja in je dokazala, kar
je hotela: dobila je ravno osem glasov
večine. Taka vlada ne pade prvi dan
tamkaj, kjer jo tvorijo diletanti in kjer je
ne sodijo od ljudstva po svobodnih volit-
vah izbrani poslanci. Pri nas ni padla takoj
prvi dan.

Vlada je dobila osem glasov večine.
Ta številka ni samo zelo majhna, marveč
je tudi še iz drugih ozirov zanimiva. Med
temi glasovi je všteti tudi 15 ministrskih
glasov; če bi ministri ne bili sami sebi iz-
razili zaupnice, bi vlada ostala v manjšini.
Glasovanje nam je torej nespodbojno do-
kazalo, da g. Kristan in g. Kramer na primer
vsak sebi popolnoma zaupata, kakor je že
od prej nespodbojno znano, da si medsebojno
ne zaupata. Hkrati je pa gla-
sovanje tudi dokazalo, da vlada niti ve-
čine ne neizvoljene in po raznih zanimivih
metodah sestavljene zbornice nima za se-
boj, kakor je bilo že prej znano, da nima
za seboj večine niti srbskega, niti hrva-
skega, niti slovenskega ljudstva. In taka
vlada, ki je sposobna žaliti v prvi seji na
ta smešno-surovi način najpreprostejši
ustavni čut, ta vlada naj nam pripravi
novo ustavo! Vlada, ki nima ne ljudstva,
ne zbornice za seboj in ki uživa toliko za-
upanja, kolikor zaupa sama sebi, je mo-
goča v državi, kjer je konstitucionalizem
fraza; pri nas je taka vlada vsaj danes še,
kakor vidimo, mogoča. Če bi imeli močje,
ki danes sedijo v kabinetu — nočemo reči
kaj čuta za politično spodobnost in za to,
kaj je z osebno častjo združljivo — mar-
več kaj zmisla za svetost ustavnega živ-
ljenja, bi šli in bi si na vso moč prizade-
vali, da se ta nenavadni slučaj iz njihove
politične preteklosti čim prej pozabi. In
vendar ti močje ne bodo šli, dokler ne bo-
do morali.

Najostudnejše v taktiki te vlade in
njenih glasnikov je pobijanje političnih na-
sprotnikov in strahovanje ljudstva z očit-
kom protidržavnosti. Ti ljudje res mislijo,
da bodo mogli slepiti svet s plehkim fra-
zami in z gesli, narejenimi za vsako poli-
tično situacijo posebej. Ni državi nevaren,
kdor pravi, da je taka demokratska vlada
vredna, da čim prej izgine, in ni revolucio-
narka tista žena, ki ne more obuti svojih
otrok ter trdi, da je bilo prej usnje ce-
neješe. Državi je nevaren, kdor izrablja dr-
žavo in njeno misel v svoje strankarske
namene, kdor ubija ustavni čut, kdor
ustvarja pogoje za vsesplošno nezadovolj-
nost. To dela demokratsko-socialistična
vlada in je zato dobila nezaupnico zborni-
ce, kakor tudi zaupnico od same sepe z
osimi glasovi večine.

Lloyd George o gospodarski krizi Velike Britanije.

Angleški premier-minister Lloyd Ge-
orge je podal v poslanski zbornici svoje
dežele pred par dnevi poročilo o gospo-
darski in socialni krizi države. V triurnem
govoru je nazorno in z brezobzirno odkri-
tostjo, ki je vsem angleškim politikom
lastna, predložil svojemu ljudstvu težak in
zelo resen položaj, s katerim se bori na
gospodarskem in trgovskem polju zmagov-
ita Anglija. »Nihče si ni mogel misliti, da
razjede takoj drugi dan po končanih sovraž-
nostih deželo v normalnem položaju leta
1914. Siloviti izdatki, povzročeni po voj-
ski, se dvigajo do višine 1000 milijard fran-
kov; te strahotne vsote niso bile posvele-
ne svobodnemu razvoju gospodarskih sil,
temveč so sužile po večini uničenju. Ve-
lika Britanija je prodala 25 milijard ino-
zemskih vrednostnih papirjev le, da pla-
ča en del vojnega materiala, ki ga je po-
rabila sama ali pa zavezniki. Vrh tega si
je izposodila približno 30 milijard pri Zdr-
ženih državah Amerike.« Lloyd George je
potem govoril o razmerju Anglije do Ame-
rike in do Evrope. »Mi smo dolžniki za-
padu upniki vzhodu. Vzhajajoče sonce je
naš dolžnik, zahajajoče naš upnik.«

Državi dotlej Anglije je znašal pred
vojsko 13 milijard 125 milijonov; danes zna-
ša 165 milijard. Inova in Dominioni niso
všteti. Le ena stvar je, ki more biti kos
tem strašnim finančnim bremenom, in to
je povzdig produkcije. Toda s tesnobo mo-
ra Lloyd George ugotoviti veliki upadek
proizvajanja v vseh panogah industrije. Iz-
vzelo je le poljedelstvo.

Vir vsega gospodarskega propadanja
je zmanjšana produkcija premoga, ki je

podlaga gospodarske veličine Anglije in
nje bogastvo. Produkcija premoga pred
vojsko je znašala 287 milijonov ton na le-
to, danes dosega komaj 200 milijonov, dasi
se je število premogovnikov iz leta 1914
bistveno pomnožilo.

»Če proizvajanje ne bo zraslo,« je nada-
ljeval Lloyd George, »bo vsak posamez-
nik v tej državi potisnjen na stopnjo bla-
ginje, ki bo celo nižja od današnje, in mo-
goštevni močje bodo zapustili deželo, za
katero so se borili. Potrebno je, da se pod-
jetniki, ravnatelji, uradniki, delovodje in
delavci vržejo na delo, da rešijo deželo.
Pokažimo zopet enkrat svetu, da ima Ve-
lika Britanija svoje stari moči dovolj, da
reši tudi najstrašnejše probleme brez
anarhije, z navadnim pozivom na zdrav
zmisel ljudstva.«

»Rešitev dežele« si pa predstavljajo
drugače podjetniki in veleposessniki, dru-
gače delavci. Organizirano delavstvo za-
hteva takojšnjo razlastitev zasebnih gospo-
darjev rudokopov in vidi v poddržavljenju
teh silovitih podjetij edini izhod iz težke
gospodarske krize. Kapitalisti so nasprot-
nega mnenja in izjavljajo: »Skrbno smo
pretehtali vse zbrane razloge in prišli do
zaključka, da bi bilo poddržavljenje rudo-
kopne obrti udarec razvoju industrije in
gospodarskega življenja dežele.« Da bodo
prišli lastniki rudokopov »po skrbnem
premišljevanju« do tega zaključka, je ve-
del najbrž v Angliji vsakdo še pred krizo.

Lloyd George in njegova vlada sta
šla srednjo pot. Parlamentu bo predložen
zakonski načrt, ki razglša poddržavljenje
vse zemlje, na kateri stoje rudokopi; pod-
jetje samo, to se pravi, izkopana ruda in
vse obratovanje ostane še nadalje prepu-
ščeno zasebnim podjetnikom. V Angliji
obstoja namreč čudna naprava, da je
lastnik zemlje različen od lastnika izko-
pane rude. Glede ostalih podjetnikov, ki
so seveda odločilni, hoče vpeljati Lloyd
George zakonsko določilo, da so siljeni,
se organizirati v posebnih celotah, postavl-
jenih pod državno nadzorstvo. Ta držav-
na kontrola naj bi bila orodje, s katerim
vpliva ljudsko zastopstvo na izboljšanje
delavskih razmer, s katerim, če je treba,
stisne kapitaliste.

Ta reforma vzbuja tako v delavstvu
kakor v podjetništvu močen odpor. Del-
avstvo vidi v teh ukrepih polovičarstvo
in zahteva, da je treba stopiti kapitali-
stom, ki zastopajo le malenkostno število,
4000 ljudi, na vrat. Boj se bo prej ali slej
z vso energijo nadaljeval.

Podatki, ki smo jih priobčili, so kaj
nazorna in zgovorna priča onega velikega
socialnega pokreta, ki gre danes skozi
svet. Celu v države najbolj trdnega in
najbolj žilavega kapitalizma sega gibanje

socializacije. Nov sistem produkcije in
konzuma, ki je tudi prava vsebina boljše-
vizma, je danes najvažnejši problem člo-
veštva.

Vtisi Nittijeve okrož- nice o položaju Italije.

Za vsakdanji kruh!

Trst, 27. avgusta. (Izv. por.) Okrož-
nica min. predsednika Nittija pokrajinskim
prefektom je napravila povsod globok vtis.
Zlasti obširno komentirajo listi njegova iz-
vajanja o gospodarsko finančnem polo-
žaju Italije in vprašanje prehrane. Vse raz-
prave, vsa poročila se tičejo edino le vpra-
šanja: »Naš vsakdanji kruh!« — Nittijevo
priznanje, da je vlada primorana povišati
cene kruhu v svrhu delnega kritja njegovih
proizvajalnih stroškov, je izzvala živahno
debatu. Vlada izjavlja, da znašajo za vzdr-
ževanje sedanje cene kruhu državna bre-
mena za leto 1920 tri milijarde in pol. Ta
bremena skuša vlada znižati z znatnim
povišanjem cen kruhu, in to polagoma v
gotovih presledkih. Listi javljajo, da se
zvišajo cene kruhu najprej za 10 centezi-
mov. Občutno je pomanjkanje mleka in
mlečnih izdelkov. Vlada namerava ukiniti
svobodno razpečevanje vseh mlečnih izdel-
kov. — »Corriere della sera« pristavlja, da
se uvoz poviša na 26 milijard, dočim izvoz
na okroglo tri ali štiri milijarde. Kriza v
kovinarski in tekstilni industriji je la-
tentna. Stavke trajajo dalje.

Italijanski katoličani in bodoče volitve.

Rim, 27. avgusta. Vse politične stran-
ke razpravljajo o pripravi za bodoče vo-
litve. Odbor italijanske ljudske stranke
je že določil volilno taktiko; v vseh za-
stranko važnih in v poštevh prihajajočih vo-
litvah izkrajih proglasi stranka svojo kan-
didatno listo ter izključuje vsako kompro-
misno listo. Razpravljali so tudi o odnoša-
jih stranke do Italijanske delavske zveze.
— Odbor je dalje obravnaval stališče
stranke do versailleške mirovne pogodbe,
odobril opozicijsko stališče proti mi-
rovnim določbam in pooblastil strankino
parlamentarno zastopstvo, da svedečo
manifestira povodom prihodnje parlamen-
tarne debate o ratifikaciji pogodbe.

Iz zasedenega ozemlja.

Italijani izgubili upanje na Dalmacijo.

LDU Split, 26. avgusta. Mestni Italija-
naši so razširili vest, da bo italijanska šta-

LISTEK.

Doživljaji poslednjega Abenseraga.

Spisal F. de Chateaubriand. — Prevel M. Jarc.

(Dalje.)

Po tej zabavi je vzel Lautrec, ki je
hotel razveseliti junakinjo slavlja, kitaro in
je zapel sledečo romanco, ki jo je pel po
melodiji, kakor so peli pri njem doma:

O niso le na svoje ljubljene spomini,
ki kličejo nazaj me k dragi domovini!
Kak bilo je nekoč lepo
na Frankovskem!
Še vedno naj sem žalosten, vendar
mi misli tja nazaj teko.

Še pomniš onih lepih časov, sestra mila,
kako presrečna mati naju je ljubila,
veš v oni tihi koči tam.
Prepolno sreče
krog naju bilo je. In midva lasti
svo materi poljubila ljubeče.

In h gradu slavnemu, ki vanj se morje sinje
zaganja, še kedaj polélet ti spomin je?
Skoz močno grajeno zidovje
top molí,
tja sem se mu približal vsaki dan
zamišljen, v srcu s čustvi resnimi.

Kako krasan bil ribnik je tihoten,
ki preko njega čaplje drzne let begoten
je šelestel. Kako mehko
je veter vel
in božal bičevje sladkó, gorkó.
In trata vsa omočena z rosó!

Ne, nikdar vas ne bom pozabil, o, nikdar,
mogočne, veličastne gore, gozdov čar,
lepoto deklice nekdanje
neveste moje. —
Pozdravljeno, o ljubo domovanje,
edino k tebi vro vse moje sanje.

Ko je pevec dokončal zadnji verz, si
je obrisal z robcem solzo, ki mu je orosila
oko ob spomínu na Francijo. Bol, ki jo je
trpel lepi ujetnik, je ravnatoko živo čutil
Aben-Hamet: tudi on je objokoval svojo
ljubljeno domovino kakor Lautrec. Tudi
njega so naprosili, naj ob kitaro zapoje ka-
ko pesem; a se je branil, čes, da zna samo
eno romanco, ki pa ne bi ugajala kristja-
nom.

»Če so v pesmi izražene tožbe never-
nikov nad našimi zmagami,« je ponosno
odvrnil Don Carlos, »le zapojte, saj so sol-
ze dovoljene premagancem.«

»Da,« je pristavila Blanca, »tudi naši
predniki so ohranili mnogo žalnih pesmi iz
dobe, ko so še ječali pod robstvom Mav-
rov.«

Aben-Hamet je začel peti sledečo ba-
lado, ki se jo je naučil od neznane pes-
nika iz rodu Abenseragov.

Ko je potoval kralj Don Juan
čez širno polje, dol in plan,
tedaj je zazrl na planjavi
Granado, vso v razkošju in slavi.
Ves vznemirjen je zaklical tedaj:
»O, toli slavljen, opevan kralj
Srcé, roké, ti dam v darilo,
o da bi moje mesto bilo!

Popeljal te bom pred oltar
in dal ti za poročni dar
Sevilje blesk in soj zlata,
Cordove moč, bogastva vsa.
Deklet ponosnih zorni cvet,
draguljev, biservov, kar svet
ima najlepših — vse le ti
imej, ki si domovje mi!

Granada pa odgovori:
»Zakladov zame treba ni;
jaz Mavrova že sem nevesta,
ostati hočem njemu zvesta!
O, plemenit junak, vznesi,
čemu ves blesk mi in nakit,
ko zame večje sreče ni
kot so otroci rodni mi.« —

Tako takrat si govorila
obljube nisi izpolnila,
Prisego svojo si zlomila,

ki ti nekoč je sveta bila.
Najhujiši bes, kristjan, z močjo,
z zvijačo vzel nam je zemljó,
deželo sveto mavriško:
prorokovano je bilo.

In iz Medine nič več zdaj
ni romarjev v ta sveti kraj,
nekdan na konjih so prišli
in vmes še starci so bili.
Najhujiši bes, kristjan, z močjo
z zvijačo vzel nam je zemljó,
deželo sveto mavriško:
prorokovano je bilo.

Alhambra, Mavrov ti idol!
Nekdanjih časov ti simbol!
Studenček ljub nad skalami!
Ti plan pod žarki solnčnimi!
Najhujiši bes, kristjan, z močjo,
z zvijačo vzel nam je zemljó,
deželo sveto mavriško:
prorokovano je bilo! —

Te odkritosrčne tožbe so presunile
celo ponosno srce Don Carlosovo, dasirav-
no so bili kristjani v tej pesmi najodločnej-
še obsojeni. On sam ne bi rad kaj zapel,
vendar se je čutil na priprošnje Lautreca
primorane, izpolniti njegovo željo. Aben-
Hamet je podal kitaro Blancinemu bratu.
Ta pa je začel opevati slavne čine Cida,
svojeega znamenitega pradedu:

cijska ladja »Puglia« definitivno zapustila Split. Namesto nje ostane tukaj nekak konzul, da varuje interese italijanskih podanikov. Po izjavah samih italijanskih vodij so Italijani izgubili vsako narod glede Dalmacije. Italijanaš vodi propagando, da bi izprosil podaništvo italijansko, ker nočejo jugoslovanskega; mnogi se temu protivijo radi svojih interesov.

Izmenjava kron v lire.

Trst, 27. avgusta. Glasom uradnih razglasov traja izmenjava kron v lire po kurzu, določenem od vlade, do 31. t. m. S tem dnom bodo končane razne spekulacije, ki so jih nekateri prakticirali zlasti pri hranilnih vlogah.

Mirovni posvet.

LDU. St. Germain, 27. avgusta. (Dun. KU.) Vrhovni svet je odobril finančne klavzule in one o nemškoavstrijskih interesih v Evropi, potem del gospodarstvenih določb končnoveljavne mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo.

LDU. Carnavon, 27. avgusta. (DKU. — Brezlično.) Kakor poroča agencija Exchange iz Pariza, prevladuje v političnih krogih mnenje, da so pooblastila dr. Rennerja dovolj popolna, tako da mu ne bo treba potovati posebej ponja na Dunaj, marveč bo lahko podpisal mirovno pogodbo takoj, ko se mu bo predložila. Pogodba bo podpisana najbrže 3. septembra. Iz istega vira se poroča, da se je sklenilo razdeliti avstrijske državne dolge iza predvojne časa in vojne stroške med posamezne nasledstvene države, dočim bo morala povračilo vojne škode nositi Nemška Avstrija sama.

LDU. St. Germain, 27. avgusta. — (DKU.) Francoska zbornica je včeraj pričela debato o ratifikaciji mirovne pogodbe. Od 31 priglasišnih govornikov so govorili v prvi seji 3. Znatnih ugovorov proti pogodbi niso stavili. Radikalni poslanec Raiberti je poleg defenzivne zveze zapadnih velesil zahteval alianco Francije, Belgije in Italije.

Razna poročila.

Ministrski predsednik Friedrich hoče ostati.

LDU. Dunaj, 27. avgusta. (DKU.) — Listi iz Budimpešte javljajo, da vsled zadržanja dosedanjega ministrskega predsednika Stefana Friedricha ovirajo skrajne težkoče sestavo kabineta. Friedrich se opira zlasti na zahtevo deputacij, da naj se vodi politika vlade v krščanskem smislu. Pogajanja voditeljev strank so se morala prekiniti brez uspeha, ker je Friedrich odklonil svojo prisotnost pri konferenci. Socialistični vodja Garamy je izjavil, da na noben način ne vstopi v kabinet, ki reprezentira enostranske tendence krščansko-socialne reakcije.

LDU. Budimpešta, 27. avgusta. OKU. Ministrski predsednik Friedrich je nagovoril jako mnogobrojno deputacijo takole: Vaše odposlanstvo me pozivlja, naj ne zapustim tega mesta. Vaše zaupanje mi je dobro, toda jaz ga ne potrebujem, zakaj navdaja me neomajni sklep, da se ne umaknem. (Viharno odobravanje in klici: Doli z barantačil!) Vem, da moja vlada zastopa mažarski narod in vse javno mnenje na Ogrskem. (Dolgo trajajoče odobravanje in klici: Mi hočemo krščansko Ogrsko! Živela krščanska Ogrska!) Ljubi bratje! Vzemite na znanje, da se nova vlada konstituira jutri. Jutri pojdejo trije ministri h Clemenceauju in mu povedo, da o naši usodi ne bodo odločali hotelski politiki, marveč mažarski narod sam. (Vi-

Junaški Cid v železju, zlatu že sedi, pripravljen za na pot do afriških gora, ob njem Ksmina, vsa zamaknjena od speva, ki ga poje vroče ljubljani.

Nje geslo: Mavra oropaj še do dna vse vzemi mi, potem se vrni mi. Ljubav Rodriga bo dokazana, le on res bojno slavo bolj časti.

Podajte kopje mi, čelado, hej! Rodrigu ni pogum le soj varljiv. Ne, pred sovražnikom ne bom plašljiv. »Za čast, ljubezen!« To bo moj Naprej.

Čeprav ti Mavr, hvalimo te vsi, čeprav nas tvoj je spev tako raznel, primerjati se z nami ne bi smel, po zemlji vsej smo Španci prvi, Mil.

V deželi solnčni Andaluziji ime bo moje vsakdo že slavil, glasno bo šel sloves na vse strani, da sem »Za čast, ljubezen!« se boril.

Don Carlos je pel to pesem s takim zanosom, da bi ga vsakdo smatral za Cida. Tudi Lautreca se je polastila prijateljeva bojevitost; Abenseraf pa je prebledel, ko je slišal ime Cid.

(Dalje.)

harno odobravanje.) Ljubi bratje! Sklenjeno je, jaz ostanem na svojem mestu. (Živahno odobravanje.) Iz vse dežele dohaja na tisoče depeš in jaz bi bil naravnost hudodelnik, ako bi zapustil dosedanje smer, resnično bi bil vreden, da bi me imenovali zločinca, ako bi odstopil. Zaupajte, mi ne mešetarimo, mi vztrajamo. (Dolgotrajajoče odobravanje.)

Amerika proti Rumuniji.

LDU. St. Germain, 27. avgusta. (Dun. KU.) Ameriški listi nadaljujejo svojo kampanjo proti postopanju Rumunov na Ogrskem. Danes priobčujejo seznam vseh po Rumunih zadnje dni zaplenjenih materialij. Med temi je 50 odstotkov vseh lokomotiv Transdanubije, 4000 telefonskih aparatov iz budimpeštanskih zasebnih hiš, 110 konj za dirko, ki so bili vsi privatna last, 60 odstotkov vseh uporabnih lokomotiv, 65 odstotkov osebnih in 5000 tovornih vagonov.

Politične novice.

— Sv. Frančišek v Savinski dolini. V nedeljo 31. avgusta popoldne ob 3. uri bo tukaj pri sv. Frančisku shod za gornjo Savinsko dolino. Govoril bo g. poverjenik dr. Vrstovšek. Po shodu se bo ustanovil pododbor Kmečke zveze za župnijo sv. Frančišek.

— Zmaga, Seidler in radikalni lim. Prvi naval je odbit, radikalci so strahovito poraženi, poraženi so Starčevićanci, poraženi je Jugoslovanski klub, poraženi so Bunjevci, poraženo je vse. Demokratska zajednica je zmagała zmago tako zmagovito, da je zmaga ena najbolj zmagovitih zmag, ki jo je zmagała kedaj zmagovita stranka. Dobila je namreč osem glasov večine. Potenje se je pričelo in kmalu bomo videli toliko kapljic, kolikor je rose na nebu. Vsak pot oslabi kakor znano telo, mišljenje. Da se je koordinatni sistem v glavi »Slov. Naroda« že ob prvi »zmagi« premaknil, nam priča njegovo včerajšnje pisanje. Kakor smo bili včeraj prorokovali, nas imenuje že danes »klerikalno stranko« in pobija Korošca z ubogim Seidlerjem. Želi namreč da bi Korošec videl v J. D. S. vsaj nekakega jugoslovanskega Seidlerja. Ta misel ni slaba. Kakor je govoril namreč Seidler rad o državotvornih strankah in o hrbenici države, tako se imenuje tudi naš Nationalverband kaj rad državotvorno stranko, steber Jugoslavije, govori voriti drugega kakor besedo: državotvornih čustvih in kmalu ne bo mogel spregovoriti drugega kakor besedo: državotvornost. Druga beseda, ki prihaja polagoma v navado, je lim radikalcev. Če kdo z J. D. S. ne glasuje, si razlagajo to redno tako, da je šel na lim radikalcev. Tako je pisal včerajšnji »Narod«: »Jugoslovanski klub« je šel radikalcem na limanice. »Splošno se razlaga to tako, da se je dr. Korošec zopet enkrat vsedel na radikalni lim.« Lim je dober za ptice, toda je tudi dober za razlaganje političnih kriz. Neprijetno je politično življenje, če se mora človek pečati s takimi nasprotniki in pisati o njih, ko je čas tako dragocen in resno delo tako potrebno.

— Jugoslovanski klub in opozicija. »Hrvat« z dne 25. t. m. piše: »Glasom dopisih vesti se opozicijski blok ni mogel skleniti vsled Jugoslovanskega kluba, ki se ni nikako izjavil, a obstoja možnost, da se bo dr. Korošec še v zadnjem trenutku odločil, da sedanji anemični vladi za nekaj časa podaljša življenje. O splošnem položaju pa poročajo iz Beograda: Opozicijski blok se ni formiral, ker se Jugoslovanski klub danes zvečer do zadnjega trenutka ni izjavil, kako se bo držal nasproti novi vladi. To bo J. K. obrazložil v posebnem proglasu na narod.« Nato navaja list opozicijske govornike proti vladi ter zavrzuje: »Dr. Korošec se ni vpisal v listo opozicijskih govornikov. Njegovo ravnanje se pričakuje z veliko napačnostjo ter bi moglo priti do velikega iznenadenja.«

— Opozicija in vlada. »Obzor« piše med drugim: V parlamentu je položaj tak, da so bili proti prejšnjemu ministrstvu samo socialisti in Narodni klub, a sedaj so proti demokratom in socializmom vse stranke. — V programnem govoru ministrskega predsednika se je poudarjala pripravljenost nove vlade, da se priznajo še kake manjše skupine v ministrstvu, za kar so rezervirali dva ali tri ministrske sedeže. Taka skupina bi morala biti zelo naivna, ako bi šla v vlado, v kateri imajo glavno besedo demokrati, ki so pokazali, da se ne ozirajo niti na jačje stranke, v kateri bi torej ne mogla ničesar izposlovati kakor tudi socialisti ne bodo, a bi morala nositi odgovornost za vse čine demokratske stranke. Menimo, da demokrati ne pričakujejo, da bi dr. Korošec padel v tako mrežo. Še čudneje je, ko se demokratska stranka že pri prvem svojem nastopu identifikira z državo in dela, kakor da ni patriotično biti v opoziciji proti njeni vladi. Ni nobenega dvoma, da je velika večina neuspehov v politiki nastala vsled krivde demokratske stranke. Stranka, ki je tekom

osmih mesecev pokazala, da ne zna voditi državne politike, kar je dokazala tudi v sedanji krizi, stranka, ki nima večine v parlamentu razen, ako glasujejo ministri sami sebi za zaupnico, in proti kateri se dviga skoro vsa javnost, ne more apelirati na podporo ostalih strank, posebno ko je odbila vse stvarne zahteve posameznih strank. Ni mogoče, da bi se zaradi male koristi, ki bi jo imela z vstopom v vlado, izjavila kakšna stranka za to ministrstvo, ki ni bilo voljno dati nobenih koncesij v pogajanjih. Jasno je torej, da nima to ministrstvo nobene stabilnosti, da ne more izvesti ničesar, ker sodimo, da veljajo kaj vse one neredbe ministristva, ki se izdajajo preko kompetenc parlamenta na hitro roko. Neračunajoč s kakršnimkoli pozitivnim delom tega ministristva, smo se že prvi dan izjavili proti prenatrpanemu rušenju tega ministristva in pri tem ostajamo, ker je potrebno, da ministristvo samo sebe zruši. Nova vlada se opira na posamezne stranke demokratske zajednice in na socialiste, a to so heterogeni elementi, ki se bodo razbili v praktičnem delu, in tedaj bo trenutek, ko bo mogoče sestaviti ministristvo, ki bo odgovarjalo našim potrebam in našemu mednarodnemu položaju.

— Ban Palaček odstopi. »Hrvat« poroča iz zanesljivega vira, da bo ban Palaček v kratkem odstopil. Njegov naslednik uture biti podban dr. Tomljanović.

— Vedri mislec. V včerajšnjem »Narodu« je priobčil »pesnik« D. pod stolpcem »Kultura« kratko poročilo o poslednjih dnevih Ernesta Renana. Poročilo je kakor rečeno kratko, a nudi nam zelo dolg vpogled v bistvo pesnikovega delovanja, ki je dal Slovencem dokaj zelo pravih pesmi. O Renanu piše namreč: »Izza starodavnih stolkov ni nihče umiral kakor ta početnik moderne ideje, ta vedri mislec, ki je izgubil slednjo metafizično prevaro.« Gospod D. je, kakor vidimo, najmanj za 90 odstotkov filozofičnega naturela. Z 10 procenti, ki preostajajo v naturelu, pa tudi najboljši duhovi ne morejo mnogo opraviti. Ker vidimo, da je gospod D. bolj v filozofiji kakor v umetnosti domač, bi ga radi vprašali, kaj naj si človek predstavlja pod »moderno idejo«. Če bi se ne bali, da se ujezi, bi vprašali nadalje, če ve, kaj je metafizika. Ker se bo v kratkem licejska knjižnica odprla, nam morda v 3 tednih poda odgovor.

— Položaj na konferenci in Italija. »Secolo« priobčuje zaniliv dopis o sedanjem položaju na konferenci. Pravi, da je odgoditev miru posebno fatalna za državo, kakršna je Italija, in veli, da je Tittoni s svojimi energičnimi izjavami v zadnji seji opozoril konferenco na to realnost. Tittoni je naglašal, da javno mnenje vseh dežel nestrpno pričakuje kočni podpis miru, potem pa je opozarjal, da se konferenca, ako neče, da bo strogo sojena, ne sme v počitnicah prekiniti prej, nego podpiše pogodbo z Avstrijo, reši jadransko vprašanje in poda pogodbo Bolgarski in Mažarski. Dopisnik veli, da je odsotnost Clemenceauja zaprečila vsak definitivni sklep sveta glede Tittonijevega predloga, in nadaljuje, da bo Avstriji po proučenju protipredlogov prejkone dan rok petih dni, kakor Nemcem, tako da bi podpis pogodbe mogli imeti dne 27. avgusta. Dopisnik dostavlja, da je konferenca podvržena posebnemu birokratizmu s svojim zavlačevanjem in s svojimi obstrukcijskimi metodami. Na današnji seji je bil priča pravemu obstrukcijskemu manevru. Na seji je vprašal član komisije za uredbo, če naj se Avstrija smatra za sovražno državo. Nato je Tittoni odgovoril: »Vojevali smo se tri leta, imamo pol milijona mrtvih in 80 milijard dolga. Sedaj bi nas radi uverili, da je bila vojna za nas samo iluzija, da sovražnika ni in da smo se borili samo z utvarami.« Dopisnik zaključuje: Današnji incidenti so primorali Tittonija, da je na koncu seje ponavljal svoje včerajšnje izjave: Z ozirom na škandal, ki bi nastal, ako bi se posvetovanje odgodilo pred podpisom mirovne pogodbe z Avstrijo in pred izdajo drugih dveh pogodb, sem hotel to naglašati, da pokazem, v kakšnem nesrečnem milieju se razvija dobro ali slabo delo naših delegatov. Iz tega se more razvideti, kako fantastne so vesti, katere že nekaj časa širi neki rumunski list. Zgodnja od teh vesti je trdila, da namerava italijanska vlada vzdržati področja, ki jih ima še sedaj zasedena in katere ji pripušča londonski dogovor. Minul je čas, da bi uradno časopisje s cenzuro moglo varati italijansko javnost z nevarnimi izmišljotinami. Nasprotno je treba jasno poudariti, da bi bila v primeru neuspele nagodbe glede Reke odprta črna londonske pogodbe brezkoristna. Pogodba veže, tega ni treba ponavljati, samo Francijo in Anglijo, dočim je Amerika absolutno noče priznati. Sedaj je za vsak sklep izza početka delovanja konference potrebna enoglasna privolitev sveta. Mi se takih sklepov nismo nikdar posluževali v svojo korist, pač pa so se storili drugi zoper nas. To sta dobro vedela Orlando in Sonnino tudi takrat, ko sta hotela prevarati ljudi z iluzijami o londonskem paktu. Sedanji položaj je ta: Rešiti jadransko vprašanje sporazumno z Ameriko ali priti do preloma: in

ker mislimo, da odgovornost za to ne bi rad prevzel nihče v Italiji, je želeli, da se italijanski narod v drugič ne prevrta s preudarjenim optimizmom brez podlage.

Dnevne novice.

— Društva srednješolskih profesorjev v kraljevini SHS. Iz profesorskih krogov smo izvedeli, da je sarajevsko profesorsko društvo poslalo v Beograd predlog, naj bi se vsa profesorska društva v naši kraljevini združila v eno društvo: odbor beogradskega prof. društva predlog ugaja; zdaj se morajo vsa prof. društva izjaviti, so-li za predlog. V dnevih 5.—7. okt. t. l. bo v Beogradu velika skupščina beogradskega društva, in takrat se bo sklepalo. Vsako društvo bo poslalo tja nekaj svojih zastopnikov. Do takrat pa naj bi odbori raznih prof. društev pretresali pravila celokupnega društva. Da se delo olajša in s primerjanjem ustvari kaj boljše, razpošilja beogradsko prof. društvo svoja pravila (v cirilici) na vsa bratska društva v kraljevini. — Pač velevalen pokret!

— Podružnica SDZ za ribniški okraj je priredila dne 24. t. m. v »Društvenem domu« v Loškem potoku narodno igro »Deseti brat«. Dvorana polna občinstva je burno in z veseljem zanimanjem sledila celi igri. Igralci so se pa tudi docela vživili v vloge, igrali neprisljano, naravno.

— Milan Skrbinec, bivši ravnatelj tržaškega slovenskega gledališča, je angažiran na Hrvatsko kazalište v Sarajevu kot I. karakterni igralec in redatelj.

— Imenik vojnih ujetnikov na Laškem večinoma fantje bivšega 17. pešpolka ter nekaj mož drugih oddelkov je izdal gospod vojni župnik A. Škerjanec. Knjižica obsega nad 2000 imen. Razpošilja jo uprava »Slovenca«, dobiva se pa tudi v prodajalni Katoliškega tiskovnega društva in pa v knjigarni Schwentner. Cena K 4, po pošti K 4.20. Čisti ostanek dobe vojni ujetniki.

— Južna železnica. S 1. septembrom 1919 se bodo izplačevale pokojnine zopet potom poštne hranilnice. Morebitne reklamacije kakor tudi vsakega premožnega naslova naj naznanijo vpokojenci juž. žel. obratnemu ravnateljstvu južne železnice Ljubljana (oddelek za administrativno službo). Da pride vsak pravočasno do svoje pokojnine, je treba premembe naslovov takoj javiti. Naznanila, ki dohajajo po 20. vsakega mesca, se ne bodo mogla vpoštevati do prihodnjega izplačevalnega termina. Glede začasnih prememb bivališča naj ukrepejo vpokojenci potrebno pri dotičnih poštinih uradih.

— Na kmetijsko gospodinjstvo šol v zavodu usmiljenih sester v Marijinem domu v Kočevju se prične prvo šolsko leto z 20. oktobrom t. l. Šola traja 10 mesecev. V zavod se sprejme 15 gojenk z vsoto potrebno oskrbo, ki so dovršile vsaj 16. leto starosti. Prošnje za sprejem se vlagajo pri vodstvu dekleškega vzgojevališča Marijin dom v Kočevju do 30. septembra. Prošnji za sprejem je priložiti rojstni list, zadnje šolsko izpričevalo, zdravniško izpričevalo in zavezno pismo staršev, da bodo nosili stroške šolanja.

— Zdravniški-specijalisti. Ministrstvo narodnega zdravja je sklenilo poslati v svrhu specializiranja, šest zdravnikov na inozemska vseučilišča, in sicer dva za bakteriologijo, dva za venerologijo, enega za tuberkulozo in enega za šolsko higijeno. Štipendija znaša za one zdravnike, ki niso v državni službi 10.000 dinarjev, za one pa, ki so v državni službi 5000 dinarjev. Interesenti se opozarjajo na razpis v uradnem listu.

— Francoska slovnica, katero je spisal dr. Pavel V. Brežnik, je ravnokar izšla v zalogi »Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani«. Poverjeništvu za uk in bogočastje je prodajno ceno, ki znaša 8 K, odobrilo z razpisom z dne 14. avgusta t. l., št. 3764, in bo knjiga s prihodnjim šolskim letom v rabi na vseh učnih zavodih, na katerih se poučuje francoščina. Knjiga pa je istakto priporočljiva tudi za samouka. Z njo si bo vedel pomagati vsak samouk, ki pozna vsaj temeljne pojme slovenske slovnice.

— Vesti iz Reke. »Consiglio nazionale«, ki je kompromitiran do kosti, se namerava pravočasno umakniti in izročiti mestno upravo Zanelli ter Belassichu in Blasiču, ki so si edini ohranili čiste roke. Ta trojica naj izvede volitve v občinski odbor, ki naj potem kot zakoniti zastop mesta zahteva priklopitev Reke k Italiji. Sedaj z mrzlično naglico sestavljajo volilne imenike, ki naj pomorejo »italijanstvu« do zmage. — Del reškega prostovoljskega bataljona so na mestne stroške poslali na izvežbo v Verono. Tako mora jugoslovansko prebivalstvo Reke samo plačevati za izučbo svojih janičarjev. — Na Reki bo začel izhajati nov italijanski list »La Vedetta d' Italia«. — Italijansko vojaštvo se je vrglo na poljske prideleke kakor kobilice; krade sadje, grozdje, krompir ter uničuje ljudske žulje. — V tiskarno in upravo »Primorskih Novin« na Sušaku je nedavno ponoči udrlo 20 italijanašev, ki so vse zidove preplekali z barvami italijanske tro-

bojnice, S skladišča IV. srbske armade so sneli srbsko zastavo. Vse to smejo Italijani pred očmi medzavezniškega poveljstva.

— Nov zločin reških Italijanov. Sušške »Primorske Novine« poročajo, da Italijani na Reki popisujejo šolsko deco. Za vsakega otroka vprašajo, v katero šolo hodi. Družinam, ki pošiljajo svoje otroke v hrvatske šole, odrekaajo potem aprovizacijo. To so pač zadnji onemogli izbruhi italijanstva proti slovanskemu prebivalstvu na Reki.

— Na osješkem gledališču so med drugimi angažirani Rudolf Bukšeg, Stanislav Jastržbski in Josip Križaj.

— Društvo državnih računskih uradnikov na slovenskem ozemlju vabi vse svoje člane k izredni občni skupščini, ki se vrši dne 30. t. m. ob 20. uri v mestni posvetovalnici (Ljubljanski magistrat) z naslednjim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupščine. 2. Poročilo o delovanju in denarnem stanju društva. 3. Rešitev stavljenih predlogov. 4. Nova službena pragmatika.

Štajerske novice.

Š Umril je 23. t. m. v Vojniški hiralnici v pokopini župnik špitalski Ivan Čafran. Španska ga je rešila dolgoletnega hiranja. 25. t. m. ga je spremljalo 8 duhovnih tovarišev na zadnji poti. Naj v miru počival!

Š Dobrna. Kljub naglo se bližajoči jeseni prihaja dan na dan veliko število novih gostov. Če bo še kaj lepih dnevo, se je nadejati, da bo do pozne jeseni živahno na Dobrni. Veselic ne manjka, 17. in 24. smo imeli pri »Kozličku« precej zabave. 29. t. m. bo v toplicah vrtni koncert in zvečer zopet v krasnem toplem salonu. V nedeljo 31. t. m. nas zopet vabi »Kozliček« na koncert. Le škoda, da je vse tako drago. Ja, ko bi naša krona toliko zalegla kot pred vojno! Zdaj je pa drugače.

Š Vojška realka v Mariboru. Z rešenjem g. ministra voj. in morn. pov. i. P. št. 1254 od 10. avg. t. l. se je odredilo, da ostaneta v šolskem letu 1919—20 na vojaški realki v Mariboru samo VI. in VII. razred. Gojenci, ki so dovršili V. ali VI. razred, vstopijo v VI. oziroma VII. razred pod pogoje, da se pismeno zavežejo, da vstopijo po dovršenih študijah na realki v nižjo šolo vojne akademije. Kdor se ne zaveže, se odpusti iz šole. Bivši gojenci I., II., III. in IV. razreda, ki so po tem rešenju odpuščeni iz vojaške realke v Mariboru, bodo imeli pozneje, ako bodo izpolnili ostale zakonske pogoje, prednost pri vstopu v nižjo šolo akademije, kar se jim bo zdaj v spričevalu zabeležilo. Zato naj vpošljejo spričevala zadnjega tečaja, da se jim to vpiše. Gojenci, ki so letos dovršili VII. razred našega zavoda in hočejo vstopiti v nižjo šolo voj. akademije v Belgradu, naj to svojo željo nemudoma javijo pismeno voj. realki v Mariboru. Oni, ki te želje ne javijo, so odpuščeni iz vojaških šol. Vsi bivši gojenci, ki so s tem rešenjem odpuščeni iz voj. realke v Mariboru, naj pošljejo takoj vso erarično obleko in opremo zavodu, da ne bodo imeli vsled tega neprilike. Pouk v šolskem letu 1919—1920 se začne 15. septembra, ponavljalni izpiti za gojence I., II., III. in IV. razreda od 1. do 10. septembra (po izpitu se pošljejo takoj domov), a za gojence V. in VI. razreda od 10. do 15. septembra. Novi gojenci se ne bodo vsprejemali. Komendant: Pukovnik Vlast. S. Jakoveljevič.

Koroške novice.

k Libeliče. V nedeljo, dne 31. t. m. se vrši velik ljudski shod na Suhi, p. Libeliče. Pri cerkvenem in javnem delu sodeluje »Glasbena Matica« iz Maribora. Nadalje je na vzporedi tombola, šaljiva pošta in drugo. Za potrežbo je vse preskrbljeno.

k Vetrinje pri Celovcu. V Vetrinju tik pred Celovcem se vršijo velike priprave za shod dne 7. septembra, na katerem bo vsa koroška Slovenija manifestirala za Jugoslavijo. Pozivlja se vse narodno in rodoljubno občinstvo iz sosednjih krajev Kranjske in Štajerske, da se shoda v čim večjem številu udeleži, društva naj pridejo s svojimi zastavami. Shod se vrši dopoldne.

k Reberca pri Zel. Kapli. V nedeljo, dne 24. avgusta se je vršil pri nas lepo obiskan cerkven shod. Po službi božji pa smo imeli zborovanje pred cerkvijo, katerega se je udeležilo okoli 800 oseb. Shod je otvoril č. g. komendant Zak v imenu N. O. za občino Belo in Železno Kaplo, ki je povdarjal, kako so se že nekoč v nevarnih časih zbirali Slovenci pred cerkvijo. Prvi govornik g. dr. J. Kotnik nam je zelo prepričevalno opisal, kdo da je zakrivil to nesrečno vojsko in kdo nosi odgovornost za njene posledice ter nam povedal vzroke, ki nas takorekoč sami silijo, da naj vsakdo, bodisi Slovenec ali Nemec, glasuje za Jugoslavijo. Gč. dr. A.

Piskernikova pa nam je ob vseplošnem pritrdjevanju zbranega občinstva razložila slabo gospodarsko stanje Nemške Avstrije ter nas opozorila na nemške koroške časopise, ki sami tarnajo, kako slabo se bo godilo Nemški Avstriji. Znani ljudski govornik g. Pavlica, nas je navduševal za našo lepo domovino, istotako Primorec g. notar Zevnik iz Dobrlevasi. Med posameznimi govori je sviral vojaška godba iz Maribora. Po popoldanski službi božji je bila v prostorih Kapusove gostilne ljudska veselica.

k Št. Rupert pri Velikovcu. Umril je na zastrupljenju krvi Rezika Lassnika, hči postrpnika Jurija Lassnika v Orličevasi. Bila je pridno dekle, članica Marijinega vrtca, med vsemi šolarkami najbolj nadarjena. Naše najiskrenejše sožalje Lassnikovi obitelj!

k Velikovec. Če hodiš po tukajšnji okolici, vidiš več pogorišč. To so sledovi vojske, ki je divjala nekaj mesecev v teh krajih. Prizadeti so večinoma naši zavedni ljudje, katerim so Nemci namenoma zažgali poslopja. Bilo bi pač jako na mestu, ako bi deželna vlada dala tem revežem nekaj predujem, da bi se ti rešili iz največje sile.

Ljubljanske novice.

lj Glasbena Matica. Več po društvu izdanih muzikalij je razprodanih. Tekom vojske se iz znanih vzrokov niso moge ponatisniti. Prihajajo sedaj prošnje in naročila za te muzikalije iz Slovenije, Hrvatske in Srbije. Društvo pa ne more bratom Srbom in Hrvatom ustreči dokler tiskarne novih ponatisov zaželjenih muzikalij ne morejo izvršiti. Zato se obrača Glasbena Matica na svoje člane z nujno prošnjo, da bi oni člani, ki morejo v sledečem označene skladbe pogrešati, iste proti primeri odkupnini oddati v pisarni Glasbene Matice. Želijo se posebno sledeče muzikalije: 33 moških in mešanih zborov, 21 moških in mešanih zborov, 14 moških in mešanih zborov — vse tri zvezke uredil Matej Hubad; Bajukove Slovenske narodne pesmi; Devove Koroške narodne pesmi; Šest pesmi Izožil Anton Lajovic; Slovenske narodne pesmi uredil Matej Hubad; in Pesmarica Glasbene Matice. Vse te skladbe bo Matica na novo izdala takoj, ko bodo tiskarne moge delovati.

lj V deželni bolnišnici v Ljubljani je 20. t. m. umrl 42 let star Anton Miklavčič, begunec iz Kožbana pri Gorici.

lj Football-tekma »Česky lev«, Plzeň, »Ilirija«. Ker je včerajšnja tekma izpadla neodločeno (0:0), se vrši danes ob pol 6. uri popoldne revanšna tekma na prostoru pred državnim kolodvorom. Opozarjamo, da se prične tekma pol ure prej kot včeraj, ker je sicer nemogoče končati pred temo.

Dijaški vestnik.

Dijake, ki so zadnjič pomagali pri selitvi knjižnice S. D. Z. podružnice (V., K., L., P—n, P—j), prosim, da se vsled pomote še enkrat oglašajo v pisarni K. D. Z., Ljudski dom, III. nadst., št. 44 in sicer v petek 29. avgusta ob 11. dopoldne. — Knjižničar.

Odborova seja S. D. Centrale se vrši v soboto 30. avgusta ob 10. uri dopoldne v Ljudskem domu kot navadno. — Predsednik S. D. C.

»Luč« bo izhajala v Zagrebu in je naše organizatorno glasilo. Vsa poročila o našem gibanju naj naše slovenske dijaške organizacije pošiljajo na naslov: »Slov. dijaška zveza«, oziroma »Slov. dijaška centrala«, Ljubljana, Ljudski dom, III. nadstropje.

Vse tajnike podružnic SDZ prosim, da t a k o j pošljejo na pisarno SDZ natančen imenik članov, t. j. akademikov, bogoslovcev in abiturientov ter listo srednješolcev, ki so v njihovem območju. Za vsakega člana je naznačiti počitniško bivališče in mesto študija. Pisarna SDZ, Ljubljana, Ljudski dom III. nadstropje.

Cerkveni vestnik.

c Marijanska kongregacija srednješolcev pri oo. jezuitih ima danes ob 5. uri popoldne svoje zborovanje. Pridite polnoštevilno! — Načelnstvo.

c Za Reko in obmorsko okolišče je imenovan, kakor poročajo italijanski listi, poseben apostolski delegat — msgr. Valentin.

c Kulturni boj na Češkem pod vlado ministra Švehla se širi. Katoličani so morali za sramotne cene prodati ali pa v najem dati ostavljene samostane benediktink, sestra Sacré Coeur, uršulink v Pragi. Vlada hoče zapreti in odpraviti še druge redovne zavode. V benediktinskem samostanu Emavs hoče vlada otvoriti konservatorij, v redemptoriskem samostanu hoče nastaniti rdeči križ, drugod pa razne urade. Vsem zasebnim srednjim šolam je odvzeta pravica javnosti. Za novo šolsko leto se mora na novo potegniti za dovoljenje.

Gospodarske novice.

g Subskripcija novih delnic Ljubljanske kreditne banke. Delničarji Ljubljanske kreditne banke se opozarjajo, da konča subskripcija novih delnic z 31. t. m., vsled česar naj pravočasno predlože plašče starih delnic v prekolokovanje in izvršitev opcije. — Na vsake 4 stare delnice pripade 1 nova à K 650, dočim je za delničarje rezervirano nekaj delnic po kursu K 800. Podpisovanje se vrši pri centrali v Ljubljani in njenih podružnicah Split, Trst, Celovec (tč. Ljubljana), Sarajevo, Gorica, Celje in Maribor, nadalje v čehoslovaški republiki pri živnostenski banki in v Pragi in vseh njenih podružnicah, v Zagrebu pri Hrvatski trgovinski banki in v Osijeku pri Hrvatski zemaljski banki ter vseh njenih podružnicah. Imetniki starih delnic se še opozarjajo, da je mogoče opsijske pravice prodati, v slučaju, da ne reflektirajo sami na prevzetje novih delnic.

g Protij davku na vino. Finančni minister Veljković je na posredovanje zastopnikov Narodnega kluba obljubil, da bo zahteval od ministrskega sveta sklep, naj naredbo o proizvodnem davku na vino prekliče, za sedaj se pa nadaljnje izvrševanje naredbe ustavi.

g Blago za Hrvatsko preko Siska in Zagreba se zopet sprejema in odpošilja. Zaprt pa je še promet za Zagreb južni kolodvor, ker je še preko 500 vozov zaostanka. Vozova je na črti v postajah ter se po možnosti dostavljajo. Za vse pošiljave od vstevši Zaprtešča naprej je treba prevoznega dovoljenja obrat. ravnateljstva v Ljubljani, ki s tem uravna dotok in daje potrebne informacije. Vsi tovarni listi za Hrvatsko in Slavenijo morajo biti opremljeni z opazko: »S prevozom po možnosti se strinjam« (podpis). Proga Vinkovci—Zemun je za tovarni promet še vedno zaprt.

Najnovejša poročila.

(Naše telefonsko poročilo.)

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Seja brez opozicije nemogoča. — Demokrati skušajo začeti nova pogajanja.

Belgrad, 27. avgusta. Današnja seja je prinesla novo senzacijo. Demokrati so poldruho uro morali začudeno gledati po prazni zbornični dvorani. Opozicija je sklenila, da takoj v prvem trenutku dokaže, da demokrati brez opozicije niti seje začeti ne morejo, ker nimajo dovolj poslancev za sklepčnost. Posl. dr. Šurmin je to poudaril v seji in pozval vlado, naj demisijsko ter sama poda izjavo, da noče vladati brez parlamenta in brez večine, torej ne brez dovolj števila poslancev za sklepčnost. Pod vtisom dr. Šurminove izjave, je min. predsednik dr. Davidović naročil predsedniku demokratske zajednice dr. Grisogonu, da naj skliče strankarsko sejo za jutri ob pol 10. uri dopoldne. Splošna praznota v zbornici je silno vplivala na demokratsko zajednico, od katere je manjkalo zopet več poslancev. Pod vtisom včerajšnje in današnje seje so člani demokratske zajednice zelo potrjeni radi bodočnosti in skušajo začeti nove pogovore z ostalimi strankami.

VELIK USPEH JUGOSLOVANSKEGA KLUBA.

Belgrad, 27. avgusta. Finančni odbor je imel danes dopoldne sejo, kjer se je govorilo o dvamesečnem proračunskem provizoriju za september in oktober. V novem budgetnem predlogu so vsaj deloma uresničene zahteve Jugoslovanskega kluba glede carine, za kar se je klub ob raznih prilikah v parlamentu in pri vladi pismeno in ustmeno zavzemal. Najvažnejše določbe so nastopne: Enotno so oproščeni carine brez razlike, če jih uvozijo kmetovalci, obrtniki in industriji ali njihova društva nastopni predmeti, naj si bodo od kjerkoli: kmetijski in obrtni stroji in orodje; parni kotli z vsemi pritisklinami za stoječe in premakljive parne stroje; stroji in deli katerih v naši zemlji ni dovolj; pomožni kemijski material in barve za predelavo katerih v naši zemlji ni dovolj; kemijski material in barve, potrebne za predelavo predmetov; mazilno olje za stroje; premog in briket. Po minimalnem tarifu pa se bo računala za eno leto carina brez oziroma na deželo, odkoder se uvozi za nastopno blago: Raznovrstno stavbinsko gradivo, v kolikor bi se ne dobilo v deželi; elektrotehnični predmeti; tiskarski stroji; karton brez razlike, kuverte in papir za tisk in pisanje, tiskarske barve, svinčniki, ogelje in tuš, pisalna peresa, črnilo, radirke; drva za kurjavo; leseni in pločevinasti zabojniki, ki se potrebujejo za embalažo raznih izdelkov; lončari, steklenice, ki se rabijo v lekarniške svrhe in drugi material; steklenice za pivo in mineralne vode; merila, tehtnice in pritiskline ter instrumenti za laboratorije, bolnišnice in zdravnice. Jugoslovanski klub je tudi predlagal, naj se oproste carine tudi obleka, obutev in klobuki, vendar finančni minister ni dovolil te oprostitve in je pristal samo na to, da se za te tri stvari računa samo minimalna tarifa. Glede teh stvari so vse slovenske

stranke nastopile soglasno. Odločno pa je finančni minister odklonil osvoboditev carine od soli, petroleja in bencina.

ZA NAŠE ŠOLSTVO V ZASEDENEM OZEMLJU.

Belgrad, 27. avg. Dr. Korošec in posl. Banić sta stavila na razne ministre več vprašanj. Posl. dr. Joža Lovrenčič je stavil vprašanje na vlado, kaj in kako misli preko mirovne konference v Parizu ukreniti, da se ohrani naše narodno šolstvo v zasedenem ozemlju.

VPRAŠANJE VALUTE.

Belgrad, 27. avg. Demokratska zajednica si ne upa pričeti z rešitvijo valutnega vprašanja. Finančni minister dr. Veljković še nima jasnih načrtov, kako in kdaj naj bi se zamenjal denar. Skupno z drugimi pristaši vali krivdo na prejšnjega finančnega ministra, toda sedanjí finančni minister je bil prvi predsednik finančnega odbora in kot poznejši trgovinski minister bi moral imeti v tem oziru jasne načrte. Danes je v finančnem odboru izjavil, da v prvi polovici septembra še ne bo imel na razpolago zadostnega novega denarja, ker niti v Parizu, niti v Zagrebu in niti v Pragi niso natiskali potrebne množine papirnih bankovcev. Vsled tega se tudi ne bo potrudil za zakon o novi narodni banki. Vse kaže, da nimajo demokrati nobenih jasnih pojmov ter se je bati, da bodo v to najvažnejše državno vprašanje zanesli še več zmede, kakor je je bilo doslej.

RUMUNSKO PRODİRANJE.

LDU Lyon, 27. avg. (Brezžično.) Kakor poroča »Rappel«, nadaljujejo Rumuni svoje prodiranje na ogrskem ozemlju, dočim so se Jugoslovani ustavili. Čehoslovaki so s tem, da so prekorčili Danovo pri Bratislavi ter se polastili bratislavskega mostišča, dobili v svoje roke obe železniški zvezi med Dunajem in Budimpešto.

LDU Lyon, 27. avg. (Brezžično.) Kakor se poroča iz Zeneve, delajo Rumuni velike priprave za ofenzivo proti boljševikom. Prodirati hočejo preko Dnjestra. Veliko število čet je zbranih v Benderju, ki se smatra za izhodišče te rumunske akcije. Cilj ofenzive je, vzpostaviti zvezo z levim krilom armade generala Denikina.

Seja predsedstva O. Z. se vrši danes v četrtek, ob 7. uri zvečer. Seja je kratka, a važna radi koroškega orlovskega tabora. Pridite gotovo vsi. Predsedstvo.

Pozdravni večer na čast udeleženkam tečaja Orlic se vrši v ponedeljek, dne 1. septembra 1919 ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Uniona. Po sklepu predsedstva O. Z. se ga bratje odsekov v Ljubljani in najbližji okolici polnoštevilno v krogih udeleže.

Orlovski tabor na Križni gori. Dne 31. avgusta priredi starotško okrožje »Orlov« in starotška »Dekliška zveza« tabor, na kojega pride tudi prevzvišeni g. knezour se tabor prekine in se nadaljuje ob 14. imel sv. mašo in cerkven govor. — Ob 9. uri na Križni gori sprejem gostov, potem cerkven govor in slovesna sv. maša ljubljanskega vladike. Po sv. maši pozdravni govori orlovskih odsekov in »Dekliške Zveze«, nakar sledi tabor, na katerem govore razni govorniki iz Ljubljane. Ob 12. uri set abor prekine in se nadaljuje ob 14. uri. Po taboru posvetovanje in požitve posameznih orlovskih odsekov in odsekov »Dekliške zveze«. Po taboru se vrši ljudska veselica s šaljivo pošto in srečolovom. Za hrano poskrbljeno, kot je objavljeno. Vsi prijatelji mladine vabljani v velikem številu, posebno Orli in dekleta, da pregledamo in utrdimo svoje vrste. Sosednja bratska okrožja: ribniško in velikolaško, dne 31. avgusta na Križno goro! Na zdar! Tabor na Križni gori se vrši ob vsakem vremenu. Fantje Cirkničarje, fantje iz Blok, Begunj, od sv. Vida in sv. Trojice, ne bodimo zadnji na Križni gori! V nedeljo vsi na Križno goro! Na zdar!

Krekov tabor v Komendi. Kamniško okrožje Orla se je prebudilo, v nedeljo, 31. avgusta 1919 se polnoštevilno udeleži Krekovega tabora v Komendi, da izkaže čast spomenu očeta naše organizacije. Sprejem se vrši na kolodvoru in Jaršah ob pol 9. uri dopoldne, kamor naj pridejo odsekiki po železnici ali z vozni in se potem skupno odpeljemo na vohoz v Komendo. Popoldne ob 1. uri se vrši okrožna seja, odseki udeležite se gotovo te seje, ki je izredne važnosti za celo okrožje. Predsedstvo O. Z. se po deputaciji udeleži te slavnosti. Bratje! Pomagajmo s polnoštevilno udeležbo poživiti kamniške odseke, ki otrsajajo raz se vse neznajneže in koristolovce, ki so se v prejšnjem času zarili v telo orlovске organizacije, od katere so hoteli samo osebnih koristi. Čistimo lastne

vrstel V Komendi se snidejo vsi, ki so ostali trdni in značajni. Neznajčnost in koristolovstvo prepuščamo drugim.

Škofjeloško okrožje z veseljem sprejema prijave bratskih odsekov. Od vseh strani se priključajo bratje, odseki živahno tekmujejo. Na programu je med drugim movška, ki jo izvajajo škofjeloški člani, skupine vaditeljskega zbora in telovadba naših malih, kjer bo prvič javno nastopil

škofjeloški naraščaj. Na svidenje 31. avgusta v Selcih!

Orlovski tabor v Trbovljah se vrši neprekinjeno v nedeljo 7. septembra 1919. Trbovlje samo se pripravlja na slovesen in dostojen sprejem. Predpriprave vodi domači odsek Orlov in Orlic. Več odsekov je že prijavilo svojo udeležbo, obsavsko okrožje se pa polnoštevilno udeleži te prireditve. To okrožje je eno najzvočajnejših

vzlic težavnim razmeram v teh delavskih krajih, kjer so tudi nasprotni organizacije močne. Rade, izkušimo čast pogumu in vztrajnosti naših Orlov-delavcev in prijavimo svojo udeležbo Orlovski Zvezi v Ljubljani. Južna železnica je dovolila polovične vozne cene od vseh postaj. Železniške zveze so jako ugodne. Iz Brezic odhaja vlak ob 6. uri zjutraj, iz Maribora ob 6. uri zjutraj, iz Ljubljane ob 6. uri zjutraj.

Zjutraj. Za povratek je pa mogoče ob 7. uri zvečer v vse smeri. Torej jako ugodno za udeležnike iz celega Obsavja, zato pričakujemo udeležbo tudi iz Štajerske do Brezic in Maribora. Četudi nimate še Orla, naj pošlje vsaka fara vsaj par fantov na orlovski tabor, da vidijo in spoznajo naše delo. Vzdrži se Obsavje in pohiti 7. septembra v Trbovlje! Prijavite se nemudoma. Orlovski Zveza.

Proda se: Pisalna miza, šivalni stroj, otroški stol, blago za moža ali žensko obleko in razna drobjava. Prisojna ulica šte. 3., od 3—5.

Otroški voziček je na prodaj na Sv. Petra cesti 15.

Proda se več vagonov lesa z izvoznim dovoljenjem za Italijo. Pismene ponudbe z navedbo cen na upravištvu tega lista pod šifro »Les«.

Več pomočnic in učenko za izdelovanje perila sprejme proti dobri plači. Lujiza Sartory, Breg št. 18, II. nads. ropje ali Križevniška ulica šte. 11.

Na stanovanje in hrano se sprejmejo mlajši dijaki za mesečno 300 K. Naslov v upravištvu »Slovenca« pod št. 5051.

Glasovir (tvrška Streicher), še dobro ohranjen, s krasnim glasom. se po najugodnejši ceni proda. Poizve se Mesini trg šte. 18. I. nad. desno.

Kuharica, ki opravlja vsa dela, išče se kuradniški družini treh oseb, brez polja in živine, za trg na Dolenjskem. Naslov pove upravištvu »SLOVENCA« pod šte. 5053.

Išče se lesačev za sekanje prvo-več dobrih vrstnega gozda v Ljubljani okoliški proti visoki plači oziroma tudi s hrano. Več pove Jozef Oražem, Selo, Moste pri Ljubljani.

Ponudim vagonke množine novega krompirja, kot čebule. Cene nizke, krompir, točna poizveža. Jozef Oražem, Selo, Moste pri Ljubljani.

Mikroskop se kupi. Ponudbe na Drago Baseljak, Cankarjevo nabrežje št. 5.

Več gospodov se sprejme na hrano. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 5058.

Prodajam lepo kočijo z usnjem pre-ujato streho in snemalnim kozlom. — Anton Korošec, višji živinozdravnik v Kranju.

Kuharico iščem. Ob dobri usposob-ljenosti se dovoli visoka plača. Pismene ponudbe na naslov: Dr. Juranović, Petrinja, Hrvaško.

Gospodinja, ki je veliko let na splošno zadovoljnost oskrbovala skupno kuhinjo več duhovnikov v Ljubljani, išče radi razdružiti dose-ajnega omizja — podobno službo. Po-udbe upravi lista pod »Gospodinja«.

Iščemo več prodajalk za delikates-proti dobri plači; nastop takoj. Vnov-čevalnica za živino in masi v Ljub-ljani. 5055

Komisijiska Irgovina Filip Pečenko, Ljubljana, Du-najska c. 6, priporoča svojo bogato zalogo manufakturnega blaga: cefirja, tiskovine, hlačevine, nogavic, robcev, sukanca, gumbov, pritiskačev, rincev za čevlje in drugih izdelkov čeških tvornic, katere zastopa.

Kuharico, samostojno, iščem proti mesečni plači 120 kron. Nas-STOP službe takoj. Ponudbe naj se pošljejo na naslov: Vilma Bačić, Osi-jek, I., Kapucinska ulica 1. Slavonija.

Uradnik išče meblovano mesečno sobo za takoj. Cenj. ponudbe na upravo lista pod Sosa.

Išče se dober, marljiv, pošten, mlad, oženjen

vincar 5002

brez otrok, kateri bi bil voljan prev-zeti na svojo oskrbo en in pol orala vinograda z vsem gospodarstvom v okolici Zagreba. Nastopi takoj takoj. Prednost ima Slovenec. Ponudbe je poslati pismeno na

dr. Aleks. Badaj, ZAGREB.

Svarilo.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik za nikomur, katerikoli bi na moje ime dolgove delal.

IVAN KREČ, krojač v Ljubljani na Dunajski cesti.

Išče se

duhovnik

za v zavod, kjer bi maševal in imel nekaj ur šole na teden. Priglasje sprejema upravištvu Slovenca pod št. 5044

Tvrška F. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica šte. 1

naznanja slav. občinstvu, da ostane tr-govina od 28. tega m. do 6. septembra

zaprla.

Izjava.

Podpisani izjavlja, da ni plač-nik za nikakršne dolgove, ki bi jih naredil njegov sin Jozef.

Jozef Pegam, Škofja Loka.

Klobuke obnovi

Augustin Pirš, klobučar, Štore — Celje.

Učenko

sprejme zaloga pohištva J. Černe, Lju-bljana, Dunajska cesta 28. 5064

Prodajam par

težkih konj

z vso opremo in vozom (tajscl). — Obenem imam tudi še en te-žak voz (tajscl) naprodaj.

Marija Jalen, Kropa.

Iščem mesarskega poslovođjo

koji je samostalen delavec, dober klo-basičar eventualno zna izdelovati tudi salame. Samo dobro izobraženega de-lavca proti dobri nagradi išče

J. Gigović, tvornica sušmesnate robe Nova Gradiška (Slavonija).

Škotski poni

z vozom in opremo vred, pripraven za otroke, na prodaj. — Ogleda se lahko v hlevu ga. Frana Mikliča, hotel Južni kolodvor v Ljubljani, Kolodvorska ulica.

Odda se za košnjo več travnikov dobre

kravje

otave

Jos. Pah, Gradaška ul. 22, Ljubljana.

Išče se

samostojen

mizar

za delj časa za izdelovanje hišne opreme. Stanovanje in hrano prosto, plača po dogovoru. — Kupi se mi-zarsko orodje. Ljubljana, Zaloška cesta št. 11.

Proda se pianino in 2 harmonija

Ivan Kacin, Radekega c. 1. Ljubljana. 4979(3)

Spalne in jedilne sobe,

kuhinjske oprave, postelje, spodnje in vrhne modroca, umivalnike, vsa-kovrsne omare, mize in stole iz trdega in mehkega lesa, priporočata Brata Sever, zaloga pohištva in tapetniška delavnica, Ljubljana, Kolizej. Vabimo na ogled!

Naprodaj je malo rablen

stroj za izdelovanje parketov

fabrikat »Zimmermann Witwe, Wien«. Dopisli pod »Lesna industrija« 4919 na upravištvu »Slovenca«.

Kupim

vilo ali hišo

v sredini mesta. — Cenj. ponudbe pod 5029 na upravo »Slovenca«

Specerijsko, kolonijalno in prekomorsko blago

kupite najceneje in najhitreje od znane veletrgovine

Isidor Schollera sin

Zagreb, Vlaška ul. 21.

Telefon 106. Ustanovlj. 1883.

Zahlevajte cenik!

Martin Žuran

sobni slikar

Ljubljana, Mestni trg št. 12

se priporoča slav. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Izvršitev točna, cene zmerne.

Kupi se

parni kotel

(»Ausdampfapparate«) z vso izparilno pripravo za soda, oziroma tudi brez nje. Ponudbe na: Gospodarska zveza Spodnja Šiška, Ljubljana.

SVILO

predeno in nepredeno v štrnah kupuje po visoki ceni

tvrška **FRAN KOS**, Ljubljana

Sodna ulica šte. 7.

Zastopnik inozemske tvrške kupi večjo množino že zgotovljenih

DRV

Obvezne ponudbe s skrajno ceno, do-bavnim časom in opisom istih na: »Ljubljana — poštni predal 151.«

Sever & Komp.

Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Prosimo ponudbe z navedbo množine in ceno.

Sever & Komp.

Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Prosimo ponudbe z navedbo množine in ceno.

Sever & Komp.

Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Doc. dr. Alfred Šerko

ordinira za živčne bolezni od 2—3 pop.

v Vegovi ulici šte. 2 (Kongresni trg).

KONTORISTKA

vešča stenografije in strojepisja se takoj sprejme. Znanje hrvaščine in drugih jezikov daje prednost. Oglasiti se je pri gozini ind. d. d. »CROATIA«, Marije Terezije cesta šte. 2, popoldne od 3. do 4. ure.

Prima močni ovojni papir

papirnata tkanina za

vreče

se oddajo v svrhu izpraznitve zalog pri odjemi večjih množin znatno pod tovarniško ceno.

Bombaževa predilnica in tkalnica Tržič, Gorenjsko.

Gozdnega upravitelja

in več GOZDARJEV

išče upraviteljstvo veleposestva barona Ferd'nanda Helldorfa v Grebinju, Koroška. Tozadevne ponudbe z dokazili o dose-danjem službovanju, spričevali in natančnimi pogoji naj se vpošlje takoj na gornji naslov.

P VIII 76/14.

Prostovoljna sodna dražba

posestva pod vl. št. 147 k. o. Udmat

s hišo št. 158 v Udmatu

se vrši vsled sklepa okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 6. avgusta 1919 P VIII 76/14/58 na prošnjo lastnikov dedičev Avgusta Heuffel iz Udmata št. 158

dne 29. avgusta 1919 ob 9. uri dopoldne

na licu mesta v Udmatu št. 158.

Izključna cena znaša K 100.000 in se ponudbe pod izključno ceno ne sprejmejo. Prodajalci si pridržijo pravico pomisleka 3 dni glede odobrenja prodaje. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno. Dražbeno izkupilo po odbitku prevzetih tabularnih dolgov se poravnava v 8 dneh od dražbenega potrdila.

Ostale dražbene pogoje je mogoče vpogledati v pisarni podpisanega sodnega komisarja Slovenski trg št. 2.

V Ljubljani, dne 19. avgusta 1919.

Dr. Fran Prislan I. r.

notarski namestnik kot sodni komisar.

Moko, pšenico, koruzo,

ječmen, oves, otrobi I. dr. dež. pridelke in proizvode

Samo na debelo! nudi Samo na debelo! 4647

Ivan Dumić, Zagreb, Zrinjevac 15. Tel. 22—69.

Sam. Pollak, Zagreb, Jelačićev trg 6

Najcenejši nakup **manufakturnega blaga**

na debelo kakor: cefiri, šifoni, barhenti, velour, fla-nele, modra tiskovina, kord-baržuni, hlačevina etc.

Sam. Pollak, Zagreb, Jelačićev trg 6.

GOSPODARSKA ZVEZA V LJUBLJANI

priporoča svojo veliko zalogo zajamčeno

PRISTNIH VIN

osobito: 10 % staro ogrsko, letnik 1917 12 % ogrsko belo, letnik 1918 iz oko-lice Vršac-Belackva; 10 % banaško, letnik 1918 vsi brez kisline, nadalje šta-jerska, hrvatska in dolenska vina, po na nižjih cenah v lastnih posodah. Vina so dobro obležana in prevzame Gospodarska zveza glede pristnosti vso odgovornost.

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena soproga, hčerka, sestra in teta, gospa

Antonija Rebol roj. Mihelič

danes ob 6. uri po dolgi, mučni bolezni, previdena s sve-timi zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspala. Pogreb se vrši v torek, dne 26. avgusta ob 17. uri na tukajšnje pokopališče.

V Kranju, dne 25. avgusta 1919.

Zalujoči ostali.

